

ispisani se dopisi ne šalju.
 Ispisani se dopisi, gdje ih
 imaju po običnom osnaku ili po
 govorn. Isto tako šalju priho-
 viti se šalju pošticom na-
 talcom (osobno pošto) na
 ministarstvu „Naše Sloge“. Ime,
 naziv i najbližu poštu valja
 tečno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme,
 da to javi odpravitelju u otve-
 ru pisma, za koje se ne plaća
 itarife, ako se izvana napiše:
 „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Stegom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari. Nar. posl.

Izdaci svakog četvrtka na cijelu
 arku.

Dopisi se ne vraćaju ako se
 ne šalju.

Neprijatelji listovi ne primaju.
 Predplata a poltacišom stoji 55
 for., za seljake 25 for. na godinu.
 Raspoloživo for. 25%, i 1 za pol go-
 dine. Izvan carine više poštarina

Na male jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaz
 se u Via Farate br. 14.

† Dr. Ante Starčević

Riedko je kada hrvatski narod toli gorko zaplakao na grobu ko-
 jega od svojih sinova kao što plače sada nad svežim grobom blagope-
 kojnog Dra Antuna Starčevića.

Poput striele razniela se u petak širom svijeta za nas Hrvate ne-
 obično tužna vijest, da je u Gospoda mirno usnuo u prijestolnici svih
 Hrvata, u bielom Zagrebu, nakon duge i teške bolesti narodni velikan
 g. Dr. Ante Starčević.

Premda su Hrvati već duže vremena znali, da su odbrojeni danci
 dičinomu Staromu, kako ga je narod zvao, ipak je vijest o njegovoj
 smrti potresla do dna svakim poštenim hrvatskim srcem.

Hrvatski narod razvijlen i potit stoji kraj svežeg humka, koji
 krije mrtve ostanke svoga ljubimca, svoga prvaka, oca i učitelja; stoji
 satrven kraj groba muža, koji je sav svoj vjek nesebično, požrtvovno i
 uztrajno zagovarao i branio prava svoga naroda. On je živio i radio
 jedino za to, da mu bude narod sretan, slobodan i ujedinjen.

Potekav iz siromašne seljačke obitelji dovinno se do ugleda i časti
 u svom narodu kano malo koji od hrvatskih sinova u prošlosti i sadaš-
 njoj. Kano pravi apostol svoga naroda učio je i propoviedao sav svoj
 vjek, kako mu valja raditi, trpiti i stradati, hoće li, da se jednom do-
 vine svoje samostalnosti i slobode, koju po svojoj darovitosti, po svom
 zemljopisnom položaju i po neizmjenjnih svojih zaslugah za prosvjetu i
 čovječanstvo zaslužuju.

Nastojeć vazda, da njegova diela posvema odgovaraju i njegovoj
 nauci, predobio je za sebe milijuna hrvatskih srdaca, koja danas obilata
 lju. suze za svojim neumrlim meštom. „Pada u grob, u hladnu hrvatsku
 zemlju celikan muž, koji ju na svoje tople grudi privijao. Onaj, komu
 je ona njemu za života bila, i otac i majka, daje mu u krilu svojem
 vječnoga počinka, onomu junaku, koji je sav svoj život stajao u borbi
 za nju, sav svoj život bio opasan najjačim, nepobjedivim, dvostrukim
 oklopom rodoljublja, značaja, priegora. Da, ovo su krieposti, koje mi
 uvijek i uvijek preporučamo svim sinovima našega naroda, krieposti, pred
 kojih oltarom padamo na koljena s vrućom molbom, da nas nikad neostave.

Danas je žica već razniela svemu hrvatskomu svijetu tužnu vijest o
 smrti Ante Starčevića, i mnogobrojni njegovi pristaše od sinjeza
 mora do Dunava proliti će gorke suze žalosti nad gubitkom onoga muža,
 koj im je bio i razum i srce hrvatskoga naroda, ideal rodoljublja, una
 znanja, poštenja, neustrašivosti, pače jedinii tabor, u kojem je Hrvatska.

Dvie su mu stožerne viline pribavile najviše poštovanja i slavljenja
 u hrvatskom svijetu: neprekidni apostolat hrvatskoga imena i katonski
 značaj sa priprostim načinom života.

Ovako piše u našem velikanu list „Obzor“, koji nije bio u taboru pok.
 Antuna Starčevića, ta smo uvjereni u duu dnše, da ova krasna
 priznanica napoćuje ili prilizavosti ili zanosa, već da je ona plod posve
 nepristranog i nesebičnog suda. Sretan onaj, o komu politički protivnici
 nakon njegove smrti ovoliko priznati moraju!

Ob-rozav se u mladosti obsežnim znanjem i unio u daleku prošlost
 svoga naroda, proricao je Dr. Ante Starčević bolju i sretniju bu-
 dućnost svomu narodu ako bude sledio njegov nauk, njegov primjer i
 njegova diela. Kroz preko od trideset godina učio je i propoviedao svoju
 nauku, koja nije pala na kamenito tlo, jer se danas hrvatski narod,
 gdje god ga ima, sakuplja pod njegovu zastavu uvjeren, da može jedino
 pod njom doći do svoga spasa, do svoje slobode. On je srećom već za
 života vidio plodova svoga neumornoga djelovanja, nesebičnog i požr-
 tvovnog nastojanja. Riećju i činom bijaše jednak. Načelo bijaše mu sve-
 tinja a osoba ništicom. Strog sam sobom nije bio usmiljen ni napram
 protivniku političkom, za koga je držao, da radi proti svedu njegova
 naroda. U privatnom životu bijaše blag, umiljat i prijazan, nu u javnom
 djelovanju nije poznavao ni brata ni prijatelja ako su riećju ili činom
 priediči oživotvorenje njegovih i narodnih ideala. Kano narodni osvjetnik
 udarao je nemilosrdno po svakomu, koji bijaše na putu slobodi i jedin-
 stvu hrvatskoga naroda. Za sebe nije tražio nikada ništa. Svoje koljeno
 nije prigruo nikada pred nikim, jer kao što mu bijahu: podlost, ulagivanje
 i moljakanja najogavniji čini, takvo mu bijahu: narodi ponos, sebezataja,
 skromnost, nesebičnost i požrtvovnost najvećmi kriepostni božjeg stvara.

Sav život Dra Antuna Starčevića nebijaše drugo nego
 neprekidna nit uzorna pregaranja, uztrajnog i nesebičnog rada. Poštenje
 i značaj rješioše ga od poroda pak do groba. Siromah se rodio i siromah
 je umro prezirajuć časti i slavu, srebro i zlato. Svomu načelu žrtvovao
 je sve uvijek pripravan, da žrtvuje i samo sebe za prava i veličinu
 svoga naroda.

Slava vječna Dru. Antunu Starčeviću!

† Mijo B. Babić

Dne 27. prošloga mjeseca stigla nam je iz bieloga Zagreba tužna
 vijest, da je tamo nakon duge i teške bolesti blago u Gospodinu usnuo
 Mijo Babić, veletržac i posjednik u Sarajevu, veliki dobrotvor
 hrvatskoga i slovenskoga puka u Istri. Mijo Babić poznat je u Istri
 samo u istočnom dijelu, i to napose u našoj Opatiji, gdje je dvie godine
 uzastupca tražio lieka svomu zdravlju i gdje bijaše među narodnim
 krugovi veoma mila i dobrodošla osoba. Pokojni Babić bijaše po
 zanimanju trgovac, nastanjen nakon okupacije u Sarajevu, gdje je imao
 veliku i veoma razgranjenu trgovinu sa željezom. Neobičnom marljivošću
 i darovitošću stekao si je velik glas, kano solidan i poduzetan trgovac.

U Bosni, napose u Sarajevu, slovio je kano uzoran rodoljub, te je
 tu mnogo žrtvovao za svako narodno poduzeće. Radio je nemurno
 kano mrav jedino u tu svrhu, da uzmagne obilataje poluprijeti sve, što
 bijaše plemenita i korisna bilo u kojoj hrvatskoj strani. Žrtvovao je
 na hiljade u dobrotvorne svrhe; za darove se znalo, ali darovatelj čušta
 je obično nepoznat po vlastitoj njegovoj želji. I naša narodna društva,
 a osobito „Bratovština hrvatskih ljudi u Istri“ i družba „Sr. Cirila i
 Metoda“ primila su često darova iz njegovih plemenitih ruku.

Ali na žalost hrvatskoga naroda njegov naporni rad podkopao
 mu za rana liepo zdravlje. Poćeo je poboljevati od sušice, pa premda
 je mnenjako razna podnebjia i mnogo potrošio za povratk svoga zdravlja,
 on se samo krpao, dok ga ne zateče prerana smrt u bielom Zagrebu
 u najliepšoj muževnoj dobi od 35 godina.

Rekli smo, da je blagopokojni Mijo Babić mnogo žrtvovao i
 mnogo dobra izkazao svomu narodu, ali njegova oporuka, koja je
 učinio prije dvie godine u Karlovcu, nadkričuje svako oćekivanje u tom
 pogledu. On se je sjetio raznih dobrotvornih društva, plemenitih podu-
 zetja, siromašnih djaka, raznih škola itd. itd., ali najobilnije podario
 je hrvatsko pleme u Istri. Najbogatiije podario je našu družbu sv. Cirila
 i Metoda, ostaviv njoj punih 25.000 for. zatim „Bratovštini hrvatskih
 ljudi u Istri“ 10.000 kruna. Evo kako glase dotične toćke oporuke:

1. Druztvu sv. Cirila i Metoda u Istri, dok mu je svrha podizati
 hrvatske narodne škole 50.000 kruna. Ako bi ta svrha prestala,
 imade se osnovati zaklada za podpiranje hrvatskih djaka iz Istre.
2. „Matici Hrvatskoj“ za osnutak zaklade 20.000 kruna.
3. „Hrvatskom starinarskom druztvu u Kninu“ 4000 kruna.
4. Druztvu „sv. Jerouima“ za osnutak zaklade od 10.000 kruna.
5. „Bratovštini hrvatskih ljudi u Istri“ 10.000 kruna.
6. „Hrvatskomu pjevaćkomu savezu“ u Zagrebu u svrhu uspjehoga
 gojenja čisto narodne hrvatske pjesme 10.000 kruna.
7. Gradu Belovaru, rodnom si mjestu, ostavio je 20.000 kruna za
 osnutak zaklade, iz koje bi se imali podpirati ubogi, ali vriedni djaci
 ondješnjih hrvatskih škola, te koji su rođjeni u Belovaru, te se priznaju
 hrvatskoj narodnosti.

Ostali dio imetka, koji bi preostao izim spomenutih legata, imade
 se razdieliti u sledede svrhe:

- a) 25% čiste preostale imovine imadu se upotriebiti kao zaklada
 za naobrazbu hrvatskih djevojkica, iz koje se mogu davati i podpore
 onim siromašnima i vriednim hrvatskim djevojkam, koje bi išle na nauke
 u strani svijet.
- b) 20% za utemeljenje „Mense Academicae“ u Zagrebu, gdje bi
 siromašni djaci, koji se priznavaju Hrvatima iz Bosne, Hercegovine,
 Dalmacije, Istre i slovenskih zemalja, dobivali besplatnu hranu.
- c) 25% za utemeljenje hrvatskoga etnološkoga društva.
- d) 20% za zakladu, iz koje bi se podpirali mladići Hrvati, što bi
 polazili u svijet, da se usavrše u trgovini, industriji i obrtu;
- e) 10% za utemeljenje, eventualno kada bi se već do njegove
 smrti utemeljio, za dot ranje hrvatskoga gospodarskoga muzeja u Zagrebu.

Svomu oću g. Gjuri Babića, obrtniku u Belovaru, ostavio je uži-
 vanje interesa od 25.000 for., koji idu poslije njegove smrti u oporuci
 opredeljene svrhe.

Ciela oporuka odiše čistim, uzvišenim rodoljubljem, duhom a počima
 ovako:

„Imetak i gorispomenutu glavnicu od 25.000 for. ostavljam nakon
 smrti otćeve mojemu milomu hrvatskomu narodu. Izmedju premanogih
 potreba mojsa naroda za unaprediti njegov napredak i procvat držim,
 da mu za sada najbolje poslužiti mogu, ako odredim, da se sa mojim
 imetkom, koga sam njemu namienio, zauj sticao, razpoloža po ovoj mojoj
 odredbi“.

Koliko plemenitosti, koliko ljubavi u onom nježnom tielu i dobroj
 duši do svoga muktrotnoga naroda!

Nezaboravni dobrotvoro naš! Svevišnji neka Ti stostruko naplati
 veliku zadužbinu, koju si ostavio svomu narodu u obće. napose hrvatskoj
 grani Istre.

Prijatelji i rodoljubi širom Istre, sj-tite se vrućom molitvom na-
 rodnooga dobrotvora, a ti naša mladeži, ti uzdanice naša nepropasti pomoliti
 se Svevišnjemu za vječni mir i pokoj plemenite duše blagopokojnog
 Mije Babića!

Nešto o životu dra. Antuna Starčevića.

Dr. Ante Starčević rodio se je god 1833. od seljačkih roditelja u Litniku, u bivšoj vojnoj Krajini. Počnu školu izučio je u Klancu. Roditelji nemoguše ga dati radi siromaštva na dalje nauke al se zaručio za bistra dječaka stricu mu Sime Starčeviću, župnik u Karlovcima koji ga pošalje na gimnaziju u Zagreb, gdje je god. 1845. dovršio gimnazijalne nauke-toli sjajnim uspjehom, da su ga profesori i prijatelji nagovarali, da se posveti pravu ili filozofskom nauci, pak da postane profesorom. Nu on podje po vlastitom nagnuću u bogoslovje znanje da će kao svetićenik najviše moći da koristi sreću naroda. Pokojni senjski biskup Mirko Ozegović pošalje ga u središnje sjemenište u Badimistovu, gdje je slušao bogoslovne nauke i filozofiju. Tuj je položio izvredno brzo stoga filozofske izpite te bijaše promaknut na čast doktora filozofije god. 1845. bivši tekur u drugom tečaju bogoslovij. Među svojimi sudrugovi bio je uvijek prvim djakom.

Iste godine dodje vladi bogoslov. u rodno mjesto k svojim roditeljem - na priznanje. Na veliku Gospu opazi pred crkvom čovjeka, kojemu bijaše odsječena obje ruke. Župnik mu protumači, kako su tomu jedniku okrutni vojnički časnici dali odsjeći najprije lijev ruk desnu ruku, jer je radi njihove okrutnosti protiv njim pisao priložbe na njihove predpоставljene u ime nevoljnih seljaka. Ta tužna pripovijest djelovala je na čutljiva Antuna Starčevića toli moćno, da se je zavjetovao, da će sve do svoje smrti raditi za osviećenje svoga naroda, kojega je nesreće bolno čutio.

God. 1848. bakuo nemiri prije nego li je naš Anta mogao izvršiti bogoslovne nauke. On se vrati iz Pešte u Zagreb. U to doba bijaše razpisan natječaj za stolicu profesora filozofije na pravoslavnoj akademiji. Dr. Starčević natjecao se za to mjesto položivši izvrstan uspjehom propisane izpite; ali mjesto vjaga bijaše imenovao neki tudnjac. Biskup Ozegović bijaše mu obećao jur prije, da će ga zarediti ali obećanje nije održao pak se radi toga Dr. Starčević svukao. Kasnije stupio je u odvjetničku pisarnu učeš neprestano povieat i filozofiju i prončavajuć stare grčke i rimske pisce.

God. 1860. izabrala ga riečka županija velikim blizjankom, te ga g. 1861. izabere Hrveljin zastupnikom na hrvatski sabor, gdje se je osobito odlikovao kao govornik i političar. God. 1862. sjedio je u tammici tri mjeseca radi neke predstavarke, izgubiv i čast doktora.

God. 1863. vratio se u odvjetničku pisarnu, gdje je ostao do god. 1871. On je uređivao listove „Hrvat“ i „Hrvatkin“ godine 1869-1871. Ove godine sjedio je u zatvoru nekoliko mjeseci radi rakovačke pobune. Izazvan iz zatvora bijaše bez mjesta i zalužbe. Vlada ponudila mu visoku službu, al on ju nehtjedje primiti. Od 1878. do svoje smrti bijaše uvijek biran u sabor. On je u to doba napisao mnogo članaka za razne novine, brošura i raznih sastavaka.

Pod konac god. 1894. počeo je poboljevat i dugotrajna bolest shrvala ga posve tjelesno dočim mu bijaše duh do zadnjeg časa vedar i bistar. Doživio je liepu starost od 73. godina.

Kako je razvidno iz ovih crta veliki pokojnik nije poznavao na ovom svijetu mira ni ereće, jer se je imao vazda boriti protiv nezgodna a penajviše protiv neprijateljem svoga naroda. On je u toj borbi uzdržao junački do zadnjeg daha očuvav svoje poštenje neokolinjnim svoj značaj čistim krom kristal. Tomu izvrednomu mužu, tomu ozoru poštenja, znanjaja, radnosti i nesebičnosti, kličemo i mi iz dna nevijena srca

Slava vječna Dra Antunu Starčeviću!

Preosnova izbornoga reda.

Govor zastupnika dra. M. Laginje, izrečen u sjednici carevinskoga vieća 21. februara 1896.

Visoka kuće!

Nakon jučeršnjih izvrstnih razglabljaja, koje sam ja pratio najvećim zanimanjem, preostaje zaista malo novoga dodati onomu, što se je reklo o vladinoj osnovi, nalazećoj se u razpravi. Da sam se ipak prijavio za riječ, dogodilo se to, da upozorim na nekoje odnose, koji postoje u mojoj domovini Istri, te da s druge strane dajem na prvom mjestu posve kratku izjavu o smislu, što ga može imati bilo koja promjena državnoga temeljnoga zakona o državnom zastupstvu obzirom na hrvatski narod.

Poznato je, da pripadaju veliki djelovi onih pokrajina, u kojih stanuju naši slovenski suplemenici, kao što i Istria, nepobitno pravno krajevini i krui hrvatskoj na temelju poznatog kabinetnskoga pisma blagopokojnog Veličanstva cesara Leopolda I. upravljjenog mjetac-

komu senatu. Dapače i za sadašnjim uredu monarhije imamo temeljne zakone, koji označuju zastupstvo Dalmacije u ovoj visokoj kući jedino kao prolaznu činjenicu, u kojoj nebihaše jošta konačno odlučeno u državopravnom pogledu.

Kao ina toga naroda, napose pako obzirom na okolnost, da smo u jednoj te istoj monarhiji i premda imamo jedan državnopravo — ipak faktično zastupani u dvih država, moram, kako rekoh, povodom svake promjene državnoga izbornoga reda, započeti sa pravim ogradjenjem i korist hrvatskoga državnoga prava.

Nu razlika je između pravim ogradjenjem s jedne strane, ter pripoznanjem u istim postojećem stanju na drugoj strani. U istom postojećem stanju, nemogućno izbjegnuti, te se ga mora, u koliko postoji, pripoznati.

Odatle slijedi, da imamo kao zastupnici našega naroda nesamo pravo, nego i dužnost točno proučiti sve vladine osnove, te izreći svoje mnjenje o istih, da li su korisne ili škodne državljanom u obće, a našim suplemenikom napose.

S toga gledišta razglobiti ću posve kratko obje osnove vladine, koje se nalaze u razpravi. U svojem obrazloženju, koje nazivlje skraćeno razjasnjujući opazkami, kaže visoka vlada doslovno (Citaj):

„Temelj, na kojem su sagradjene predložene zakonske osnove, sastoji se u ustrojstvu skupine izbornih ovlaštenika, bivstveno različitih od dosadašnjih izbornih razreda.“

Dočim je u posljednjem po nakana zakonodavca utjelovljena misao zastupstva probitaka, novi izborni red neka bi odzvitovao ono izbornu pravo, koje se daje sada državljanu kao takovomu, bez obzira na njegove ostale gospodarske i društvene odnose.“

Istu misao izteče visoka vlada u razjasnjujući k §. 8. i §. 11. druge osnove, gdje naim kaže, da kod izbora zastupnika odpdaju nekoji porezovnici, do sada pripoznati kao izbornici (fiducijari), jer je izbornu pravo u obćenitom izbornom razredu po svojoj naravi spojeno sa osobom državljanu, gdje se ima dieliti od ustrojstvih, u kojima se isti nalaze. To je po mojem sudu glavna misao, koja je temeljem tim dvim vladinim osnovam. Ali, gospodo moja, ta je temeljna misao po mojem nemjerodavnom sudu oštećena u dvostrukom pogledu kod praktičnog provedjenja u obliku zakona.

Jednom su si, rekao bih, utavili u glavu, da valja autonomističko načelo sacovati tako daleko, da pripadne u novoj skupini, koju se ima osnovati, svakoj i najmanjoj krunovini bar jedan zastupnik.

S druge strane služi pako kao temelj za podjeljenje 72 mandata ne samo broj pučanstva, što bi jedino bilo pravedno za sveobće izbornu pravo, već dapače i izravni porez, koj se sada plaća u dotičnoj pokrajini, a k tomu i već postojeći razmjer za izbor u državni sabor. Pošto se je dakle tim dvojakim smjerom oštećilo čisto načelo osobnoga izbornoga prava svakoga pojedinačno, posve ovlaštenoga austrijskoga državljanu, tako i jedino tako moglo se je dospjeti do u istinu teško razumljive činjenice, da pripade u pojedinih pokrajinah jedan zastupnik samo na 26.000 stanovnika, dočim će ih dobiti u drugih pokrajinah tekar 60.000, dapače i više od 83.000 također samo jednoga zastupnika. Dosta je, da taj spomenem samo Vorarlberg, gdje će odpasti na 26.000 stanovnika jedan zastupnik, Trst 26.000 i nešto preko, Korusko 32.000 i nekoliko stotina, Solnograd, gdje dolazi na 27.000 stanovnika jedan zastupnik; zatim rastlo taj razmjer toli nerazmjerno, da će biti jedna siromašna uža domovina zastupnika za 60.000 stanovnika po jednom zastupniku, a Galicija dobiti će jedva za 83.000 stanovnika jednoga zastupnika. Odatle je razvidno, gospodo moja, da se je tim, što se je u obćenitom izbornom razredu htjelo dati pod svaku cijenu po jednoga zastupnika i najmanjim pokrajinam, došlo do najvećih nepravda kod praktičnog provedjanja zakona.

Ta razdioba zastupnika nepriznala samo, rekao bih, iz nasilnoga sačuvanja autonomističkoga načela, već također iz proradunanja sadašnjeg zemljišnoga porea u pojedinih pokrajinah, te iz proradunanja dosadašnjega razmjera u razdiobi zastupnika. Od prvog bi se bilo moglo konačno lahko odustati, jer se po mojem mnjenju autonomističko načelo ne brani toliko tim, što dolazi iz jedne pokrajine u središnji parlament nešto više ili manje zastupnika, već se pospješuje i brani autonomističko načelo tim, u koliko širu zakonodavnu vlast zadobije u vlastitom saboru koja kraljevina ili budi koja pokrajina u ovoj državnoj poli i u koliko uže se doznači vlast srodišnjemu parlamentu.

Po mojem mnjenju doseglo se je tim, što se je uzelo u račun zemljišni porez, te dosadašnji način djejenja mandata za izradunanje broja novih zastupnika, upravo protivno onomu, što se je htjelo postići. Gospodo moja! meni se čini posve nepravo i krivo, što se je uzelo za podjeljenje mandata na

pojedinih pokrajine, kao temelj svoga izravni porea, koje se plaća u dotičnoj pokrajini, jer tada moralo bi biti upravo protivno, to jest čim više izravnog porea, toje zemlja plaća i čim je više do sada zastupnika imala, tim manje zastupnika imala bi te zemlja dobiti u novoj izbornoj skupini i obratno, čim je niža porezna među u razmjeru sa brojem pučanstva i čim nepovoljnija zastupanje bijaše do sada u tei zemlji, tim veći broj zastupnika morao bi dospeti u novom izbornom razredu.

Što se tiče načelnoga djejenja zastupstva probitaka, to jest izbornih razreda zastupstva probitaka, te novoga obćenitoga izbornoga razreda, kazao bih proti tomu samo par riječi. Takozvano zastupstvo probitaka jest dan-današnji, til bolje reknut već više godina — puna rečenica, rečenica za one, e kojima je njeg. preuzvišćenost grof Wurmbrand prije više mjeseca onako izvrstno govorio. Današnji dan nemoše više sličiti kao goso, jer izravni porez sam i jedini nemože nikako biti mjerilom za broj zastupničkih mandata i u obće za političko izbornu pravo. Neizravni porezi i sva druga javna bremena, koja nosi državljanin, nadkriljuju visoke današnje izravne poreze, te bi bilo dakle posve pravo, da se izbornu pravo naime svih razreda stanovništva osnuje na drugom mjerilu. Takovo je lahko daći ako je tražimo tamo, gdje se naći može, u osobi građanina kao takovoga.

Zastupanje probitaka jest, osobito obzirom na pokrajinu Istru, prazno slovo, ono je samo varovo svjetlo mjesto suanih trakova, ono je samo izlika mjesto istine. Odobadjam se, da razjasnim ovu tvrdnju drieni posve kratkim primjeri. Budući se Istru stvorilo kao posebnu krunovinu, to je ona naravski dobila svoj zemaljski red, a pošto su svi zemaljski redovi stvoreni po jednom kopitu, dobila je Istra također takozvani veleposjed.

U čemu sastoji taj veleposjed? U svemu imade oko 80 obiteljih, koje neplaćaju ukupno od zemljišnoga porea više od 26.000 for.; među njimi imade korporacija i samostana, kojih većina može biti tudjih, koji pako imadu ipak izbornu pravo u veleposjedu čim si izaberu predstojnikom austrijskoga državljanu.

(Konac slijedi).

Istarski sabor.

I. zasjedanje.

(VIII. perijoda.)

Jednajesta sjednica.

Poreč, 5. februara 1896.

Zast. Constantini izvješuje u ime školskoga odbora o obćenitom stanju školstva u Istri li obćenitom izvješuje zemaljskoga školskoga nadzornika. Po davnom običaju navaljuje izvjestitelj u svom izvješue bezobzirno na oblasti i pojedince, koji da su krivi, što neima napredka u pučkih školah Istra. Ponajprije udara po profesorih učiteljsku u Kopru, zatim po c. kr. kotarskih školskih nadzornicah, po c. kr. zomaljskom školskom nadzorniku, po slavenskom svećenstvu i učiteljstvu i konačno po hrvatskoj pučkoj školi u Pazinu. Na koncu predloži 12 resolucijah, kojimi zahtjeva: 1. da se stvori čisto talijansko muško i žensko učiteljske za Talijane i slično hrvatsko-slovenske za Hrvate i Slovence; 2.) da se imenuje u svakom kotaru bar jednog nadzorkika sa sjedištem u kotaru; 3.) da se imenuje zemaljskoga školskoga nadzornika po užgoju i narodnosti Talijana; 4.) da se prene zemaljsko školsko vieće iz Trsta u Poreč; 5.) da se izradi svake godine izvješue o polazku pučkih školah, i to koliko je djece dužne polaziti školu i koliko ju polaze; 6.) da se promjeni naukovni jezik u postojećih školah na zahtjev onih, koji su na to pozvani i da se ne nstraju novih školah sa onim naukovnim jezikom, proti kojemu su oni pozvani; 7.) da se ustroje posebne škole svuda, gdje postoje mješovite škole ili paralelke; 8.) da se izradi školski nacrt za ona mjesta, gdje još škola neima; 9.) da se nastani talijanski školski nadzornik za Rovinj, Pula i Pazin u Puli; 10.) da se premjesti hrvatsku pučku školu iz Pazina na vanjštinu; 11.) da se ustroj žensku talijansku školu u Voloskom i 12.) da se dade odlaslanikom zemaljskoga odbora u zemaljskom školskom vieću onaj položaj, kojega zaslužuju.

Zast. Bennati govori obširno o učiteljsku u Kopru, obara se na slavenske profesore, na slavenske djake, govori proti njemačkomu jeziku u tom zavodu; tuži na pomanjkanje kotarskih školskih nadzornika, zagovara imenovanje zemaljskog školskog nadzornika za Talijane i prenos zemaljskog školskog vieća u Poreč.

Zast. Varetton govori o ces. kr. gimnaziji u Puli i proti njemačkom nau-

kovnom jeziku: tuži se na vjedu, što nije uvela na tom zavodu i talijanski kao naukovni jezik.

Vladin povjerenik reče, da se ne može upuštati u podrobno razglablanje izvješaja, nu da mora ipak reći, da se onaj dio izvješaja ne osniva na istini, koji govori o zemaljskom školskom nadzorniku, koji da neima, nego jedan glas u vieću. Cesarska vlada da je bez svake dvojbe nepristrana.

Prijsjednik Gambini govori o 10. resoluciji, navadjujuć dokaze, kako zemaljsko vieće zanemaruje savjeta odlaslanika zemaljskog odbora u tom vieću, i to osobito u pogledu naukovnoga jezika u ustrojiti se imajućih školah. Izvjestitelj Constantini, obazriev se na predgovornike, udari jošte želje da pojedine učitelje slavenskoga jezika u Istri. Pošto su našim čitateljima poznate bezrazložne i strastvene navale toga muža iz prijašnjih godina, na sve, što nije talijansko u Istri, mi prelazimo sa ogrčennošću i prezirom preko tih blatnih i nesnovanih kleveta.

Kod podrobne razprave govorili su jošte zast. Gambini, Constantini i vladin povjerenik, te bijaše konačno prihvaćeno svih 12 resolucijah.

Zast. Chersich izviesati zatim o proračunu za g. 1896. zemaljske školske zaklade sa predlogom, da se proračunana svota za ustrojjenje novih pučkih škola od for. 8570 obali na for. 4200 i tako da se svotu proračunana u rubrici od f. 184.038 obali na 179.662. U ime odbora savjetuje pako zemaljskom odboru, da nenstraje novih škola, dokle nebude cesarska vlada nvažila pritužbe saborske većine, navedene u izvješue zast. Constantini-a.

Zast. Rizzi zagovara predlog odborov i obrazlaže, zašto je odbor proti ustrojjenju novih pučkih školah. Sabor da neće rata sa vladom, ali uzkradjenjem sredstava za nove škole daje vladi „ultimatum“.

Vladin povjerenik reče, da je zemaljske uprave dužnost ustrojiti potrebite škole, jer je to osnovano u zakonu. Moli sabor, da uvrti u dotičnu rubriku traženu svotu od zemaljskog školskog vieća za ustrojjenje novih školah.

Pošto je nastojao izvjestitelj pobiti razloge vladinog povjerenika i nakon što je preporučio odborov predlog, prihvatila većina jednoglasno taj predlog.

Iza toga bijaše prihvaćeno bez razprave izvješue istoga odbora o proračunu za god. 1896. obćenite mirovinske zaklade učitelja za Istru.

Nakon toga digna predsjednik sjednicu i ureše buduća za sutra.

(Konac slijedi).

Dopisi.

Susak mjeseca februara 1896. (Nastavak i konac). G. zastupnik Vidulich je također naš načelnik. Kao takov on bi morao zna, kako se na Susku živi i što nam je potrebno, te bi nam morao kadgod može i kakogod može pomoći; a kao zastupnik mogao bi mnogo. Prošle godine nam je voda izderala traja i puteve, dapače porušila zidove nekim kućam, utinivši ne na stotine, već na tisuće forinti škoda. Mi noću i danju hodimo po putevih u strahu, da ne slomimo koje rebro ili razbijemo glavu. Zašto nam, gosp. zastupniče, niste izprosilii pripomoci, da se obrane koliko je moguće naša traja i oprete oštećena od porea? Zašto nam niste izmolili, da se poprave i urede putevi tako, da nam budu sigurna kuće i životi?

Mi imamo dva stanae, iz kojih grabimo vodu. Al Bože nam se smiluj na toj vodi! To je slano, blatno, ča bi ju lječnik morao zadržati piti. Zašto se, g. zastupniče, niste u Poreču pobrinuli, da nam se učini velika cisterna ili poprava i urede stanae?

Pred četiri godine ezonirali smo naša zemljišta i moramo ih isplaćiti u 20 godina. Al kako je izmješana stvar sa ezonierom? Parcela jednoga upisana je na drugoga. Take mora jedan za drugoga plaćati. Već više godina sve manje dobivamo i slabije živimo, jer je Amerika pošalila, a more nam malo baka. Teško nam je u toga plaćati godišnje obrake ezonera, a još teže za tudjo parcela. Zašto niste, gosp. zastupniče, isprišli, da nam se za tri mjeseca pošalje na Susak geometer, da uredi parcele? Zašto nam ne isprosia koju polakšicu pri plaćanju ezonera, da nam ne budu išla na dražu (inkamat), naša traja, kako nam se grozi?

Talijanski trgovci po sve lieto ribareoko Suska i proti zakonu dolaze blizu kraja. Tako nam kvar lovor srdala i što oni polove ribe, ne možemo mi. Tih odzemlju dobitak i kruh nam, koji smo otje rođeni i plaćamo

drštri perosa. Zašto, gosp. zastupniče, ništa o tom interpellirati?
"Od koga dolazi u Austro-Ugarsku milijun i više, a mi, koje nam je jedno kraljevo, još posvećeno. Zašto, gosp. zastupniče, ništa ne stojati i interpellirati, da se strogo vrše naredbe s ovom talijanskom vojskom?"
Projektiranim građanjem naše lake po obćam sudu doći će u pogibli naši broderi i naši životi. Zašto, gosp. zastupniče, ne nastojite, da se tajnar gradaje promjeni dok je još na vrijeme?
"Za obćinskog ljekaika plaćamo godinice 100 for; a mi ga još pravo nepoznamo, prem nas često pohadjaju bolesti. Zašto nam ga ne pošaljete kadagod, na Susak, da ga bar spoznamo ili zašto ništa: interpellirati, što nikada ne dođe?"
"Eto vam, gosp. zastupniče, naših potreba i nevolja, eto vam široka polja za interpellacije. Nas ne boli glava za talijansku školu, nego nam je potreba, da bude hrvatska i uređna; potrebno nam je, da uredite naše škole i naše zemlje; da nastojite o našem zdravlju i boljem življenju. Susćani ne puste ono, radi čega vi interpellirate, a ono malo podpisu, što se stupilo za talijansku školu, vi ćete sami najbolje znati, kako se skupilo i po čijem nagovoru. Ako, poglaviti gospodine, još dvojite o istinitosti naših tvrdnja, šalimo, da Susćanom (i istim Vašim prijateljima) stavite alternativu, hoće li ono, što mi kažemo, da je potrebno ili talijansku školu, pa radite prama odgovoru. Mi vas najzad kao predsjednika mjesnog školskog vieća, kao načelnika i zastupnika prošimo, da ako već nećete raditi za ono, što nam je korisno i potrebno, bar nećinite ono, što nam je škodno."
"Za sada toliko sa odgovor i sa manje vam i visokoj vladi, kojoj ste upravlili interpellaciju. Jedan za mnoge."

Franiina i Jurina

Fr. Gremo Jure popit mericu.
Jur. A pa hemo.
Fr. Gremo k Popotu, ali Jakovu?
Jur. Dragi ti, homo raje k Popotu, zač da se je Jakov va Legu zapisal.
Fr. Onda neka piju njegovo vino krnjeli i šarenjaoi.
Jur. Šarenjaoi, Pepe je naš, a Jakov neka bude za prodance.
Fr. U Dubašnici da je letos odprl neki furečt bekarija sljadskim mesom.
Jur. Bit će to kakov Merikan.
Fr. Ni brate lego baš neki Engles York.
Jur. Čo je sam sekal?
Fr. Aj ni začje našal ondi vriega agenta.
Jur. Po čen je biago pasevalo?
Fr. Saku čenu; debelo i prez žovti do 50 štrici.
Jur. Su če zabogatel?
Fr. Su brate su, pak da če pod sada male va hlad obadva, da počina od silnega truda.

natrpani mnoštvom naroda. Pred i za liesom stupalo je više hiljada naroda. Zastava, vijenac i deputacija bijaše na stolcima.
Lies bijaše položen u stajni voz, koji su vukli četiri vranca. Za liesom bijaše rodbina, prijatelji, znanci itd. Itd. Pošto je pokojnik zelio, da bude zakopan gdje-gdje na selu, to prevažao njegove mrtve ostanke na groblje u Sestine, nešto preko anta daleko od Zagreba. Do groblja pratilo je silno mnoštvo naroda milog pokojnika što pješke što u kočijah. Na groblju progovorise gg. Dr. Frank, Dr. Tresić, barun Rukavina te sveučilištni djak Nemec i radnik Timeč. Kad se je spuštao mrak vraćao se sa šušinskog groblja silan narod, koji je izkazao tim posljednju čast velikomu pokojniku Dru. A. Starčeviću.
+ Franjo Meula, stolarak majstor u Opatiji, predao je iza nagle smrti svoju dušu bezkrajnom milosrdju Srevisnjega, kojemu se svjide pozvati ga medju svoje odabranike dneva 26. fabrara ove godine. U 11 sati i čvrtt toga dana razgovarali smo se s njim i veselili, a deset časaka iza toga — oh! neoppljivie arce njegovo. Na putu kući perzilio mi i... doneseša ga mrtva starija majci, da... oplache jedinu utjehu, jedini sjegurini oslon u starosti svojoj! — To je život ljudaki!
Smrtini ostanci drage uspomena pokojnika bili su dne 27. u kući zalosti u Škrbićih blagovoljni i preneseni na groblje Volosko, da tamo eniju vječti sanak.
Sprovod mu ju bio krasan, te se malo sličnih vidi u ovih stranah. Čelo žalobne pratnje stupala je podpuna naša ljecilikna glazba; iza liesa nepregledna povorka pokojnikovih rodjaka, prijatelja i znanaaca, od kojih je bio vrlo cijenjen i ljubljen. Bila je i sila prekrasnih vijanaca, medju kojim i onaj čitaonice s napisom: „Društvo Zora — Svome Članu“.
Pokojnik bio je u najljepšoj dobi svoga života, korjeniti Slovenac iz okolice trčanske, koji se je medju nama osjećao kako u svrjem domu: ime Hrvat i Slovenac bilo mu je jednako drago, jednako sveto. Krasan primjer svoje radnosti i požrtvornosti na selu naše svete stvari ostavio nam je za sljednjih obćinskih izbora; podupirao je i materijalno narodna poduzeća, u jednu riječ, uradio je mnogo. I mi, u njemu gubimo mnogo, gubimo iskrenog prijatelja, čelničnog pobornika i rodoljuba.
Lahka Ti bila ova hrvatska zemljica, koju si kano i slovensku toli žarko ljubio! Bog, predragi bio Ti duši milostiv!
Da našim protivnikom pokazemo, kako nam nije stalo do demonstracije i kako znamo lučiti političke neprijatelje od osobnih i napokon, kako smo promuknuti čuvstvom krasnastra prema bližnjemu svomu, sproveli smo prije par mjeseci do gruba najljucjeg našeg političkog protivnika Bianchinia, zidara, makar smo uvjereni bili, da je taj sjaj kod pogreba bio pridređen samo za demonstraciju protiv nas. Kod samog sprovođa čuli smo, gdje naše prodanke govore: „Kvando i Krovati a un šuo farā un simile funeral.“ Tom prigodom je i židovski „Piccolo“ natučao nešto o sjaju toga sprovođa, ali nije nigdje spomenuo, da je taj bila većina Hrvata.
Prigodom pogreba neprežaljenog našega Meula pokazali su naši Talijani, kako ovajdje, tako i ovdje svoju strast, divljaču i golotinju; kod sprovođa nije bilo ni jednoga. Tko bi pogodio zašto?
Dr. Franica.
Glavna skupština gospodarske zadruge u Kastvu biti će u „Narodnom Domu“ u Kastvu nedjelju 8. marča u 9 sati u jutro sa ovim rasporedom: 1. Otvoreenje. 2. Izvješće tajnika. 3. Obraćun za god. 1895.

4. Izvješće revizijskoga odbora o raču nima od g. 1895. 5. Proračun za g. 1896. 6. Izbor revizora za račune od g. 1896. 7. Slobodni prediozi. 8. Dijeljenje vabaca. Služba c. kr. kanceliste kod c. kr. kraljskog suda u Bujah. Kod toga suda raspisan je natječaj za službu kancelista. U natječaju stoji, da molitelji moraju poznati zemaljske jezike, dakle i hrvatski, odnosno slovenski. Pošto nima kod toga suda, pod čiji djelokrug spadaju bar dvie trećine pučanstva hrvatskoga jezika, nijednoga činovnika, počam od sudca pak do zadnjeg sluga, nijednoga, koji bi poznavao hrvatski jezik, to očekujemo od prizivnoga suda, da će imenovati kanceliatom kod suda u Bujah samo takoru osobu, koja je pozve višta hrvatskomu, dotično slovenskomu jeziku.
Služba poštarica raspisana je u sv. Nedelji kod Vizinade, pol. kotar Poreč. Plaća iznosi for. 150. godišnjih i 40 for. odšteta za troškove pisarne. Jamčevine treba uložiti 200 for. Možba valja podneti c. kr. ravnateljstvu pošta i brzoojava u Trstu tečajem 3 čedna.
Maknađni izbor u Kranjskoj za državni sabor. Na mjesto odstupivšega zastupnika na carevinskom vieću g. Globočnika, koji je zastupao gradove Kranjske, izabran bijaše prošloga čedna vrlo čestiti slovenski svećenik i rodoljub g. Ant. Kohlar.
Za nesretnoga Antona Šestana poslani su po ma.č. g. Šimo Močibob: gg. L. I. for. 2, Fr. Škrjanc for. 1, Miho Perkavac n. 50, Anton Radoš n. 50, Gašparini Gržina for. 1. „Bratovščina hrvatskih ljudi u Istri“.
Kao oprost od čestitavanja prigodom promjene godine darovaše u korist „Bratovščine“: Dr. Dinko Vitezić Krk 2 for., Rajmund Jelusić iz Beršeka 2 for., Puž Anton iz Moščenica 2 for., M. Grosman iz Kastva 2 for., Vrabac Ivan iz Kastva 1 for., Šepić Mate iz Kastva 1 for., Slavoj Jenko iz Podgrada 2 for. te ujedno 2 for. godišnje članarine.
Butković Niko izručio godišnje pri nose od slededjih: Maracić Niko iz Baške 1 for., Krivičić Dame iz Valuna Cres 50 nov., Brusić Anton iz Vrbnika, Španjol Ivan iz Gostinjske i Ivančić Radolf iz Trsta svaki po 30 nov. — Iz Porto Saída doposlao Munić Vjekoslav, Kastavac 1 for. godišnja članarine. Kraljič Anton iz Dubašnice 50 nov.
Slavonske izkopske kod Buzeta. Čitamo u prvom svezku dvadesete knjige „Izvišće c. kr. središnjeg povjerenstva za izraživanje i sačuvanje umjetničkih i historičkih spomenika“ slededću cieva:
Nedavno su dr. Cleveland na Brežnu kod Buzeta i dr. Poschi u obližnjem kraju Mejića sa nekim uspjehom otvorili više grobova. Sad je dopisnik Silvano Gandusio nastavio radnju, otvoriv, u koliko su to prilike dopuštale, više drugih grobova. Ma da se i nije tim naišlo na osobito bogati skup starina, ipak se je uzmgio tim nekoliko predmeta sigurnošću predieliti. Mnoge i najvažnije izkopske jesu našuice sa radnjom na kapije ili na sigran, koje imaju na dolnjoj strani dva suprotna si ureša u obliku lire i predstavljaju privješene košćice. Izkopska sličnih ovim našlo se je kod Kesthely u Ugarskoj, u Kötllachu u dolnjoj Anstrij, u Igeln i drugih krajevih austrijske države. Do sada jih se pribrajalo dobi od 7. do 10. stoljeća, dakle dobi naseobe Hrvata ili susjednih im plemena. Gandusijeva izkopska jednog novca Lotara I. ili II. potvrđuje ovo muienje. Po tom bi se m-ralo buzetke izkopske na Brežnu i u Mejici, koje valja da sa istovremeno i da pripadaju skupnom grobištu, pribrojiti 11. stoljeću.

U smrt neumrlrog velikana

Dr. Ante Starčevića

U crninu zavio sam gusle Tamnim velom i gudalo vito, A uz mene pogestrima vila Pjesnom pjeva, tužno žalovito: — Njega neima, minu s vaselene On što opet podignu Hrvata Iz driemeča, iz zablude težke I slobode, kazao mu vrata!
Nema više Starčevića Ante, Koga slavih večkrat za života S tobom, brata, a uminu s vida Nad Hrvatskom, kad se diže slota! Plaći s menom siedoğa nam vodju, Ta Hrvatska više suza nema Svoje oči isplakala darvo Njena bol je velika, al niema.
Dični starče, što si cieo žiče Hrvatskome žrtvova rodu, Što si svaku pregorio radost Boreći se za našu slobodu. Spavaj mirno! viekovi će pozni Kazat jošie potomcima znati, Da hrvatstvo podiglo je opet Tvoje geslo „Bože i Hrvati“!
Tvoja sjena baš i s toga stupa Sa sponosa u hore junaka Obasjana sa herojskim plamom I sa zlatom najslavnijih traka: Povjest eto tamo na visini Novu zviezdu na nebištu pali Imenom ju Tvojim krsti veljim, Da Te budu i potomci znali!
Zadar. Rikard Katalinić Jeretov.

Različite viesti.

Nadvojvoda Abraht Salvator. Dne 28. pr. mj. preminuo je u Bocou od plence bolesti član cesarske obitelji, mladi nadvojvoda Abrebah. Rodio se god. 1862 od oca nadvojvoda Karla Salvatora i majke nadvojvodičke Marije. Posvetiv se vojničkomu staležu služio je u zadnje deha kano kapetan u nekoj pješakoj pukovniji. Smrtju mladoga nadvojvode pretrpila je vladalacka obitelj novi udarac, što no ga s njom sušađu iskreno i smučno svi narodi monarhije
Obiteljska nesreća. Dičan obitelj vele-vriednog hrvatskog rodoljuba g. Gjura Ruziča včetrtca na Rieci posjetila je semila smrt, te ma ograbila mila kćerku Georginu u cvietu djevojačkom od 21 godine.
Ucvijenjoj obitelji naše iskreno sućutje a duši vriedne pokojnice pokoj viećui!
Istrani kod pogreba Dr. Ante Starčevića. Izmedju mnogobrojnih deputacija, koje dodješe u bielil Zagreb, da se poklons pepelu hrvatskog velikana, blagopokojnog g. Dr. Antana Starčevića, nalazila se i deputacija Dr. D. Antana Iz Beča dodješe nime zastupnici Dr. Laginja i Spinčić, iz Pazina načelnik Dr. D. Trimajstić i podnačelnik g. Bertosa, a iz Trsta urednik našeg lista i ravnatelj Dolentove tiskarne g. Fran Polić.
G. zastupnik Spinčić zastupao je i kod pogreba blagopokojnog Mije Babića istarske Hrvate darši položiti na lies veličkog našeg dobrotvora krasan vijenac u ime družbe sv. Cirila i Metoda. I na liesu pok. Dr. A. Starčevića bijaše vijenac, što ngo postavise članovi hrvatsko-slovenskoga kluba na istarskom saboru.
Iz Istre stigao je velik broj brzoojavah sažalnicu prigodom smrti ovih odličnih muževa.
Iz oporuke pok. Dna. Ant. Starčevića. Svoju veliku ljubav do istarskih Hrvata hotio je i činom pokazati dični naš pokojnik sjetiv se u svojoj oporuci naše plemenite družbe sv. Cirila i Metoda, kojji je pustio liepu svotu od 1000 for. koji će se istoj izplatiti nakon trih godina pošto bude izplaćen dug, kojim je jošie obterećen „Starčević Dom“ u Zagrebu.
Viečna harnost i za to velikomu pokojniku!
Resoluciju radi ustrojenja slovenskih pučkih škola u Trstu postavio je zastupnik Spinčić u sjednici carev. vieća dne 3. t. mj. Tu resoluciju prihobitli čemo u budućem broju.
Talijani potučeni u Africi. Dne 1. t. mj. bijaše strašno potučena talijanska vojska u bitki kod Adua. Nestalo je trih generala, mnoštvo častnika i bezbroj vojnika. Mnogo je mrtvih a još više ranjenih i zarobljenih.
Sprovod pok. Dna. Antanu Starčevića obavio se u nedjelju poslije podne uz ogromno sudjelovanje naroda. Osim mnogobrojnih tudnjinaca, koji pohriše iz bliza i daleko, da se još jednom poklone mrtvim ostankom velikoga pokojnika, bijaše kod pogreba skoro sav Zagreb. Sve ulice, svih prozori, kuda je sprovod prolazio, bijahu

natrpani mnoštvom naroda. Pred i za liesom stupalo je više hiljada naroda. Zastava, vijenac i deputacija bijaše na stolcima.
Lies bijaše položen u stajni voz, koji su vukli četiri vranca. Za liesom bijaše rodbina, prijatelji, znanci itd. Itd. Pošto je pokojnik zelio, da bude zakopan gdje-gdje na selu, to prevažao njegove mrtve ostanke na groblje u Sestine, nešto preko anta daleko od Zagreba. Do groblja pratilo je silno mnoštvo naroda milog pokojnika što pješke što u kočijah. Na groblju progovorise gg. Dr. Frank, Dr. Tresić, barun Rukavina te sveučilištni djak Nemec i radnik Timeč. Kad se je spuštao mrak vraćao se sa šušinskog groblja silan narod, koji je izkazao tim posljednju čast velikomu pokojniku Dru. A. Starčeviću.
+ Franjo Meula, stolarak majstor u Opatiji, predao je iza nagle smrti svoju dušu bezkrajnom milosrdju Srevisnjega, kojemu se svjide pozvati ga medju svoje odabranike dneva 26. fabrara ove godine. U 11 sati i čvrtt toga dana razgovarali smo se s njim i veselili, a deset časaka iza toga — oh! neoppljivie arce njegovo. Na putu kući perzilio mi i... doneseša ga mrtva starija majci, da... oplache jedinu utjehu, jedini sjegurini oslon u starosti svojoj! — To je život ljudaki!
Smrtini ostanci drage uspomena pokojnika bili su dne 27. u kući zalosti u Škrbićih blagovoljni i preneseni na groblje Volosko, da tamo eniju vječti sanak.
Sprovod mu ju bio krasan, te se malo sličnih vidi u ovih stranah. Čelo žalobne pratnje stupala je podpuna naša ljecilikna glazba; iza liesa nepregledna povorka pokojnikovih rodjaka, prijatelja i znanaaca, od kojih je bio vrlo cijenjen i ljubljen. Bila je i sila prekrasnih vijanaca, medju kojim i onaj čitaonice s napisom: „Društvo Zora — Svome Članu“.
Pokojnik bio je u najljepšoj dobi svoga života, korjeniti Slovenac iz okolice trčanske, koji se je medju nama osjećao kako u svrjem domu: ime Hrvat i Slovenac bilo mu je jednako drago, jednako sveto. Krasan primjer svoje radnosti i požrtvornosti na selu naše svete stvari ostavio nam je za sljednjih obćinskih izbora; podupirao je i materijalno narodna poduzeća, u jednu riječ, uradio je mnogo. I mi, u njemu gubimo mnogo, gubimo iskrenog prijatelja, čelničnog pobornika i rodoljuba.
Lahka Ti bila ova hrvatska zemljica, koju si kano i slovensku toli žarko ljubio! Bog, predragi bio Ti duši milostiv!
Da našim protivnikom pokazemo, kako nam nije stalo do demonstracije i kako znamo lučiti političke neprijatelje od osobnih i napokon, kako smo promuknuti čuvstvom krasnastra prema bližnjemu svomu, sproveli smo prije par mjeseci do gruba najljucjeg našeg političkog protivnika Bianchinia, zidara, makar smo uvjereni bili, da je taj sjaj kod pogreba bio pridređen samo za demonstraciju protiv nas. Kod samog sprovođa čuli smo, gdje naše prodanke govore: „Kvando i Krovati a un šuo farā un simile funeral.“ Tom prigodom je i židovski „Piccolo“ natučao nešto o sjaju toga sprovođa, ali nije nigdje spomenuo, da je taj bila većina Hrvata.
Prigodom pogreba neprežaljenog našega Meula pokazali su naši Talijani, kako ovajdje, tako i ovdje svoju strast, divljaču i golotinju; kod sprovođa nije bilo ni jednoga. Tko bi pogodio zašto?
Dr. Franica.
Glavna skupština gospodarske zadruge u Kastvu biti će u „Narodnom Domu“ u Kastvu nedjelju 8. marča u 9 sati u jutro sa ovim rasporedom: 1. Otvoreenje. 2. Izvješće tajnika. 3. Obraćun za god. 1895.

4. Izvješće revizijskoga odbora o raču nima od g. 1895. 5. Proračun za g. 1896. 6. Izbor revizora za račune od g. 1896. 7. Slobodni prediozi. 8. Dijeljenje vabaca. Služba c. kr. kanceliste kod c. kr. kraljskog suda u Bujah. Kod toga suda raspisan je natječaj za službu kancelista. U natječaju stoji, da molitelji moraju poznati zemaljske jezike, dakle i hrvatski, odnosno slovenski. Pošto nima kod toga suda, pod čiji djelokrug spadaju bar dvie trećine pučanstva hrvatskoga jezika, nijednoga činovnika, počam od sudca pak do zadnjeg sluga, nijednoga, koji bi poznavao hrvatski jezik, to očekujemo od prizivnoga suda, da će imenovati kanceliatom kod suda u Bujah samo takoru osobu, koja je pozve višta hrvatskomu, dotično slovenskomu jeziku.
Služba poštarica raspisana je u sv. Nedelji kod Vizinade, pol. kotar Poreč. Plaća iznosi for. 150. godišnjih i 40 for. odšteta za troškove pisarne. Jamčevine treba uložiti 200 for. Možba valja podneti c. kr. ravnateljstvu pošta i brzoojava u Trstu tečajem 3 čedna.
Maknađni izbor u Kranjskoj za državni sabor. Na mjesto odstupivšega zastupnika na carevinskom vieću g. Globočnika, koji je zastupao gradove Kranjske, izabran bijaše prošloga čedna vrlo čestiti slovenski svećenik i rodoljub g. Ant. Kohlar.
Za nesretnoga Antona Šestana poslani su po ma.č. g. Šimo Močibob: gg. L. I. for. 2, Fr. Škrjanc for. 1, Miho Perkavac n. 50, Anton Radoš n. 50, Gašparini Gržina for. 1. „Bratovščina hrvatskih ljudi u Istri“.
Kao oprost od čestitavanja prigodom promjene godine darovaše u korist „Bratovščine“: Dr. Dinko Vitezić Krk 2 for., Rajmund Jelusić iz Beršeka 2 for., Puž Anton iz Moščenica 2 for., M. Grosman iz Kastva 2 for., Vrabac Ivan iz Kastva 1 for., Šepić Mate iz Kastva 1 for., Slavoj Jenko iz Podgrada 2 for. te ujedno 2 for. godišnje članarine.
Butković Niko izručio godišnje pri nose od slededjih: Maracić Niko iz Baške 1 for., Krivičić Dame iz Valuna Cres 50 nov., Brusić Anton iz Vrbnika, Španjol Ivan iz Gostinjske i Ivančić Radolf iz Trsta svaki po 30 nov. — Iz Porto Saída doposlao Munić Vjekoslav, Kastavac 1 for. godišnja članarine. Kraljič Anton iz Dubašnice 50 nov.
Slavonske izkopske kod Buzeta. Čitamo u prvom svezku dvadesete knjige „Izvišće c. kr. središnjeg povjerenstva za izraživanje i sačuvanje umjetničkih i historičkih spomenika“ slededću cieva:
Nedavno su dr. Cleveland na Brežnu kod Buzeta i dr. Poschi u obližnjem kraju Mejića sa nekim uspjehom otvorili više grobova. Sad je dopisnik Silvano Gandusio nastavio radnju, otvoriv, u koliko su to prilike dopuštale, više drugih grobova. Ma da se i nije tim naišlo na osobito bogati skup starina, ipak se je uzmgio tim nekoliko predmeta sigurnošću predieliti. Mnoge i najvažnije izkopske jesu našuice sa radnjom na kapije ili na sigran, koje imaju na dolnjoj strani dva suprotna si ureša u obliku lire i predstavljaju privješene košćice. Izkopska sličnih ovim našlo se je kod Kesthely u Ugarskoj, u Kötllachu u dolnjoj Anstrij, u Igeln i drugih krajevih austrijske države. Do sada jih se pribrajalo dobi od 7. do 10. stoljeća, dakle dobi naseobe Hrvata ili susjednih im plemena. Gandusijeva izkopska jednog novca Lotara I. ili II. potvrđuje ovo muienje. Po tom bi se m-ralo buzetke izkopske na Brežnu i u Mejici, koje valja da sa istovremeno i da pripadaju skupnom grobištu, pribrojiti 11. stoljeću.

Velikom dobrotvoru

Miji D. Babiću

Moja Istra sirota je pusta Rodnuj majci otrgana grana Nema čime, da Ti harnost vrati Na tvou grobu, dušo odabrana!
Satrvena kraj huma Ti stoji Uz ova djeca zapuštena, mala, Uz angulju u sirotnom ruhu: Bog ti plati — jecaju Ti — hvala!
Ah da mogu za Tebe bi sitni Svaku žrtvu doprijeti znati, Ah da mogu svojim bi Ti žičem Novi život, novu areću dali.
Ali tako k nebeskoma svodu Oči skreću, gdje se sunce zlati, Mole Višnjeg uz majčicu svoju, Da Ti tamo silnu ljubav plati!
R. Katalinić Jeretov.

+

U ponedjeljak dne 9. ožujku u 7. i pol sati u jutro obdržavati će se svečane zadušnice u župnoj crkvi sv. Jelene u Kastvu za pokoj duše nezaboravnog hrvatskog dobrotvora

Mije Babića

kojim se ovime najljudnije pozivlje članove „Bratovščine“, te mužko i ženske podružnice „Družbe sv. Cirila i Metoda“.

KASTAV, 4. ožujka 1896.

Odbor

„Bratovščine“, te mužke i ženske podružnice „Družbe sv. Cirila i Metoda“.

